

Rinze Ijbema - Lucas 10: 38-42

[1] Een nieuw begin... Dit weekend is het startweekend: we markeren dat ook in de kerk alles weer begint te draaien, na de vakanties. En een nieuw begin, daar moet je bij stilstaan, dat moet je vieren. Dat doen we vanmorgen ook, in deze kerkdienst. Nu is er dit jaar iets bijzonders aan de hand, omdat we op zoek gaan naar een nieuwe dominee, nu Jan Willem Roosenbrand voorganger is geworden in Winsum. Ook daar maken we een nieuw begin. En ook dan is het goed om stil te staan. We willen verder en we willen verder met een nieuwe dominee. Maar we willen dan vooral verder – samen met God. Daar nemen we de komende weken de tijd voor, om heel bewust een nieuw begin te maken – samen met God. Dat doen we in de kerkdiensten. Dat kun je doen door mee te bidden (vanaf volgende week staat her een doos voor jouw gebedspunten, die jij belangrijk vindt wanneer we een nieuwe dominee vinden). En daarvoor kun je ook een bijelrooster vinden, straks op papier bij de uitgang, en anders op de site van de kerk en op Facebook.

[2] Vanmorgen wil ik je dit meegeven: dat de Heer Jezus heel vaak mensen laat stilstaan – en dat Hij je juist daardoor laat ontdekken wat Hij van plan is. Ook wat Hij van plan is met jou. Wij hebben zomaar een dubbele verhouding met die confronterende kant van de Heer. Aan de ene kant weten we gewoon dat we het nodig hebben: iemand die op onze rem trapt, die ons blokt als wij vol gas onze eigen gang gaan. Aan de andere kant heeft de Heer de vervelende neiging om juist op de rem te trappen als het ons helemaal niet uitkomt, of ook: juist als we zo ons best doen voor Hem. Ik wil dat je vanmorgen weer scherp krijgt, dat Hij daar inderdaad een neiging toe heeft, om ons, als wij het allemaal op orde hebben: zo en zo moet het gebeuren – om je dan te confronteren: stop!

[3] Tegelijk wil ik je dus meegeven: dat Hij je door die confrontatie heen vaak tussen de regels door wil laten ontdekken wat Hij van werkelijk plan is. Als Hij de confrontatie met je aangaat is dat niet om je onderuit te halen. Integendeel. Hij wil je confronteren met wat er echt aan de hand is, met wat de echte doelen van je leven zijn, je confronteren met wie jij echt bent en met wie Hij is. Maar als Hij dan door zo'n confrontatie heen iets van zichzelf laat zien en van zijn plannen en zijn dromen – je wilt niet weten hoeveel dat los kan maken, in geloof en hoop en liefde. Want als zo'n confrontatie een ontdekking wordt, een ontmoeting met de levende Heer – dan ontmoet je ook zijn Geest, en houd die maar eens tegen (maar waarom zou je).

[4] Ik wil je eerst drie van die confrontaties, die tot nieuw geloof, nieuwe hoop en nieuwe liefde leiden laten zien. Drie keer een nieuw begin. Die drie confrontaties zijn drie scènes onderweg – en daar begin ik wel even mee. Drie scènes onderweg. Onderweg? Ja, Lucas 9: 51: ‘Toen de tijd naderde dat Jezus van de aarde zou worden weggenomen, ging hij vastberaden op weg naar Jeruzalem.’ **[5]** Je moet begrijpen dat dit D-day is. Jezus zet een beslissende stap. Stel je voor dat je op de avond van 6 juni 1944, de langste dag, een paar van de honderdvijftigduizend soldaten die daar waren geland en de eerste dag hadden overleefd, had kunnen spreken. ‘Hé, jongens, fijn aan het kamperen?’ Zeg, ze vechten een oorlog op leven en dood. ‘En nu, gaan jullie misschien eens kijken hoe het er in Barcelona uitziet?’ Nee, Berlijn, de vijand zit in Berlijn. Jezus, met de claim van een profeet te zijn, met de claim van Davids zoon te zijn, Jezus, die 72 herauten voor zich uitstuurt, 72, 6x12, we zijn op de helft, Jezus gaat Gods beloofde Koninkrijk beginnen, Hij is de leeuw van Juda.

Nu waren er meer mensen in het oude heilige land, die daar hun best voor deden, voor de komst van Gods beloofde Rijk. Voor de meesten van hen was één ding duidelijk en een aantal dingen wat minder duidelijk als het ging over de komst van dat Rijk. Wat duidelijk was, was dat de Romeinen dus het land uit moesten. **[6]** Iedereen verwacht: weg met de onderdrukkers, weg met de Romeinen. Het mooiste zou zijn als God iemand stuurde die de keizer ging onttronen, maar op z’n minst moesten die heidenen terug in hun hok. Hoe dat moest gaan, door geweld van mensen of door een openbaring van God – dat was minder duidelijk. Zoals er meer dingen minder duidelijk waren: wat moet je met zo’n koning Herodes? In elk geval: iedereen begrijpt dat als Jezus koning gaat worden in Jeruzalem, dat dan het land opnieuw heilig wordt, en de heidenen verdreven.

Maar Jezus stopt al deze verwachtingen. Hij heeft niets met Herodes, maar Hij is niet op zijn troon uit. Hij is geen fan van de Romeinse bezetting, maar Hij zal nooit een Romein die hulp nodig heeft in de steek laten. De Heer blokkeert de verwachtingen die mensen hebben, van wat er moet gebeuren als de beloofde koning komt, als God de beloften van zijn Rijk gaat vervullen. **[7]** Jezus zegt: Stop. Maar met dat Hij die verwachtingen wegdoet, vertelt Hij wat er werkelijk aan de hand is. Zijn weg leidt naar Jeruzalem, maar het gaat niet om Herodes en het gaat niet om de stadhouder van de keizer van Rome. De echte vijand is de satan, de tegenstander van God, de beschuldiger van Gods mensen, de verleider, de leugenaar. Herodes en de keizer zijn pionnen, maar Jezus komt de grootmeester zelf onderuithalen. Hij komt satan onttronen. **[8]** ‘Ik heb satan als een lichtflits uit de hemel zien vallen!’ Dus dit is wat God altijd bedoelde! Maar wat komt er dan veel nieuwe hoop vrij voor de wereld. Zie je het? Jezus zegt stop tegen een politieke vorm van werken aan Gods Rijk. Maar wat Hij laat zien is dat God veel verder gaat.

Drie scènes onderweg, scene twee: een confrontatie met een wetgeleerde. Het plaatje van die man was: als je bij God wilt horen, moet je twee dingen serieus nemen: de Torah en de tempel. De torah is de wet, de vijf boeken van Mozes; de tempel is de tempel in Jeruzalem. Even voor de duidelijkheid: die man heeft gelijk. **[9]** De wetgeleerde weet: wij zijn het volk van God. Als je bij God wilt horen zijn dit de twee dingen die je indertijd serieus moest nemen, de Torah en de tempel. Nu heeft deze man het gevoel, dat Jezus stiekem toch een ander programma heeft. En dat wil hij checken. De eerste ronde van de confrontatie eindigt in 0-0: Jezus vraagt de man om zijn samenvatting van de Torah, de man geeft die en Jezus geeft hem dan gelijk. Maar de wetgeleerde wil helder krijgen wat hij vermoedt: dat Jezus de grenzen van wie bij God hoort heel anders trekt.

Jezus gaat de confrontatie aan, met het verhaal van de man langs de weg. Even voor de duidelijkheid: het gaat er de Heer niet om die priester en die leviet, die het slachtoffer links laten liggen, om die af te serveren. Wat zij deden was haast logisch (straks word je zelf het slachtoffer) en het was ook haast nodig (ze zouden onrein kunnen worden en dus niet in de tempel aan het werk). Jezus laat ze passeren, met hun Torah op weg naar de tempel. Maar met dat de Heer een Samaritaan zich over de gewonde Jood laat ontfermen, laat Hij zien wat er echt aan de hand is, laat Hij zien wat Gods echte bedoeling is. **[10]** Jezus zegt: stop. Waar mijn liefde is, is mijn volk. Niet de broederschap van Israël is Gods ultieme doel. De broederschap van heel de wereld, dat is wat Hij vanaf het begin op het oog heeft gehad, de tempel als ontmoetingsplaats voor alle volken, een Torah die niet begint bij Mozes, maar bij Adam en bij een Abraham die alle volken tot een zegen zou zijn. En zo opent de Heer de sluizen van zijn liefde voor alle volken. Zie je het? Jezus zegt stop tegen de nationalisering van Gods heil. Hij laat zien dat God altijd veel verder heeft willen gaan – en dat jij er goed aan doet de liefde van een Samaritaan te aanvaarden.

Drie scènes onderweg, scene drie, Maria en Martha. **[10]** Martha weet: de Heer heeft hulp nodig. En Martha weet wat nodig is: voor zo'n groep mensen heb je wel wat meer nodig dan vijf broden en twee vissen. En blijven ze hier ook overnachten? Dan moeten we in overleg met de burens voor matrassen en dekens. Maar zij draait haar hand er niet voor om, want zij weet wat de Heer nodig heeft. Het zou alleen wel handig zijn, wanneer haar zus Maria zich niet als man zou gedragen, maar haar te hulp zou komen. Heer Jezus, zeg er wat van. **[12]** En Jezus zegt stop – tegen Martha. Opnieuw: daarmee ontkent Jezus niet dat er dingen geregeld moeten worden. Maar als het scherp gezegd moet worden, dan is dit wat er gezegd moet worden. Dit is wat nodig is, dat de boodschap van de Heer wordt gehoord en geloofd. **[13]** Geloof is nodig. En dit is zijn boodschap: dat de Heer op weg is naar Jeruzalem en dat het van levensbelang is voor de wereld dat al zijn volgelingen nu alles opzuigen wat ze zien en horen, zodat ze straks leiders in de nieuwe mensheid die de kerk is kunnen

zijn. Deze confrontatie met Martha is niet alleen een blokkade, maar ook een uitnodiging, een open deur: kom jij ook tot geloof.

[14] Wat neem jij mee uit deze drie confrontaties met de Heer? Wat nemen wij mee uit deze drie keer een nieuw begin? Wij zijn een kerk en wij zijn in de situatie dat we een nieuwe voorganger zoeken. Wat kunnen wij hier ontdekken? In één woord: afhankelijkheid. Met alle plannen en goede bedoelingen – letten we er eerst op wie God is en wat Hij doet? **[15]** Jezus zegt: stop. Martha moest ontdekken dat Maria dichterbij het geheim was dan zij – omdat Maria in geloof haar Heer omarmde en bezig was te ontdekken welke weg Hij moest gaan. **[16]** Je kerk-zijn gaat nergens over en je zoeken naar een predikant gaat nergens over, wanneer wij niet, samen, nu, bij de voeten van Jezus aanschuiven, en zie je de wonden en gaat er je een licht op dat je bij Hem moet wezen en dat je allemaal bij Hem moet wezen en dat je samen bij Hem moet wezen? Wij zoeken een predikant – maar ons heeft de Heer eerst mensen van het geloof gemaakt. Dus is dit een zoektocht in afhankelijkheid.

Laten we er op letten wie God is en wat hij doet. Die wetgeleerde moest ontdekken dat een willekeurige Samaritaan dichterbij het geheim was dan hij – omdat in die zijn hart de liefde van God aanwezig was, **[17]** die niet stopt bij de grenzen van het eigen volk, maar die opnieuw de oude waarheid omarmt dat wij allen geschapen zijn naar Gods beeld, kinderen van de Allerhoogste. En en passant moest de wetgeleerde leren ontdekken dat naastenliefde nooit alleen iets is wat jij geeft aan een ander, maar waar jij volgens God per definitie ook de ontvanger van bent. Hoe dan ook, je kerk-zijn gaat nergens over en je zoeken naar een predikant gaat nergens over, als het je niet eerst overrompeld heeft, dat God werkelijk bedoelt dat zijn liefde zich uitstrekt naar alle mogelijke mensen uit alle mogelijke achtergronden en dat ook jij van die liefde afhankelijk bent. Afhankelijkheid.

Laten we er op letten wie God is en wat Hij doet. Gods oudste zoon Israël heeft moeten ontdekken dat God werkelijk de bedoeling had om de verloren zoon, al die weggelopen heidenen die wij zijn, om ons te laten delen in de hoop van Israël. Als de echte zoon van David de troon van David opnieuw bestijgt, dan neemt hij die troon onder zijn arm en plaatst hem eerst in de hemel, zodat iedereen snapt dat de leeuw uit de stam van Juda die andere leeuw, de duivel die briesend rondgaat, werkelijk niet weg laat komen met een paar littekens, maar hem z'n kop zal vermorzelen. **[18]** En wat heeft dat te maken met ons en de dominee die wij zoeken? Dit: dat de Oosterkerk in 2015 niet allereerst een onderdeel is van mijn bestaan, waarin ik er op uit bent dat die kerk zo plezierig mogelijk aansluit bij mijn behoeften – maar dat elke kerk altijd eerst bedoeld is als symbool van

hoop, dat God deze wereld vernieuwt. Dus opnieuw: afhankelijkheid. God, maak ons, bewaar ons al bron van hoop.

En wat je kunt toepassen bij een nieuw begin in de kerk, ik wil je vragen om dit ook te herkennen in je eigen leven met God. Er zijn genoeg manieren, waarop God je stil kan zetten. Wil je daar dan ook de stem van de Heer Jezus in horen? Hij vraagt je om geloof – overgave aan Hem en afhankelijkheid van Hem, voordat je aan de slag gaat. Hij vraagt je om liefde – zoals Hij jou liefheeft, zonder voorwaarden vooraf, zonder eisen waaraan Hij voor jou moet voldoen, zonder eisen waaraan anderen voor jou moeten voldoen. En Hij geeft je hoop. De dood is verslagen. Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus? Met Hem kun je verder – afhankelijk.

Amen.

Bijbelrooster, bezinningsvragen, gebedspunten – Week 38

Een nieuw begin: het startweekend. Een nieuw begin: we zoeken een nieuwe voorganger. Een goed moment om als kerk stil te staan en naar God te gaan. We willen verder, maar we willen vooral verder samen met God, in afhankelijkheid van Hem. Daarom vragen we je om mee te bidden, de komende weken, voor de Oosterkerk en voor het beroepen van een nieuwe dominee. Als steuntje in de rug krijg je elke week een bijbelrooster mee, met bezinningsvragen en gebedspunten.

Zondag 13/9 **Lucas 10: 38-42**

Jezus zet Martha stil. Dit is een moment dat Hij haar allereerst om geloof vraagt, en om afhankelijkheid van Hem.

Herken je zelf zo'n moment, dat Jezus je stil zet en vooral eerst om geloof vraagt?
Bid, dat we een gemeente zijn, die met onze lege handen bij God komt.

Maandag 14/9 **Lucas 10:29-37.**

Jezus zet de wetgeleerde stil. Hij wil hem er toe brengen de liefde van God voor alle mensen te belijden en in praktijk te brengen.

Wanneer heeft God iemand op jouw weg geplaatst, voor wie jij een naaste mocht zijn?
Bid, dat we een gemeente zijn, die de liefde van God in praktijk brengt.

Dinsdag 15/9 **Lucas 10: 17-24.**

Jezus zet Israël stil. Hij laat zijn leerlingen ontdekken, dat Hij niet maar hun politieke vijanden komt bestrijden, maar de grote vijand op de achtergrond.

Kun je je voorstellen, dat God in jouw leven niet de voor de hand liggende problemen oplost, maar wel bezig is met wat zijn tegenstander op de achtergrond in jouw leven doet?
Bid vandaag (Prinsjesdag) voor de politiek, dat God de regering in Nederland wil sturen.

Woensdag 16/9 **Genesis 1: 1-3**

Over een nieuw begin gesproken. Bij elk nieuwe begin is het goed om terug te denken aan het eerste begin. We zijn echt allemaal afhankelijk van God de Schepper.

Sta even stil bij de verhouding tussen Gods werk, en alles waar wij mee bezig zijn.
Bid, dat we een gemeente zijn, die God looft om wie Hij als Schepper voor ons en iedereen is.

Donderdag 17/9 **Psalms 139: 13-18**

Wat geldt voor de wereld, geldt ook voor jou: je bent Gods eigen schepsel.

Lees deze Psalm eens met een ander, en vul dan steeds haar/zijn naam in.
Dank God, dat Hij ons kent en weet wat we nodig hebben – ook als gemeente.

Vrijdag 18/9 **Matteüs 28: 1-7.**

Geen nieuw begin zonder dit nieuwe begin. Twee andere Maria's komen als eerste tot geloof. Je kunt van niemand beter afhankelijk zijn, dan van Jezus die leeft.

Wat betekent het vandaag voor je, dat Jezus de dood heeft overwonnen?
Bid, dat we als kerk elke week opnieuw beginnen in de kracht van Jezus, die is opgestaan.

Zaterdag 19/9 **Openbaring 21: 1-6**

Elk nieuwe begin dat God vandaag met je maakt, brengt je dichterbij het grote nieuwe begin, waarmee Jezus al aan het werk is.

Waar kun jij beginnen, zodat je opnieuw wat meer past bij dat ideaal van God?
Bid, dat we als gemeente ons blijven spiegelen aan de kerk, zoals God ons eens zal maken.